

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r. poz. 328 i 1566) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym:

1) zasady:

- a) działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych,
- b) tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody oraz niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- c) ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów;

2) wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi;

3) tryb zatwierdzania taryf, organ regulacyjny oraz jego zadania.”;

2) w art. 18 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu, o którym mowa w art. 19 ust. 3;”;

3) po art. 18d dodaje się art. 18da w brzmieniu:

„Art. 18da. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje organowi regulacyjnemu kopię ostatecznej decyzji w sprawie wydania zezwolenia, jego zmiany albo cofnięcia, w terminie 7 dni od dnia, w którym ta decyzja stała się ostateczna. Wraz z kopią ostatecznej decyzji w sprawie wydania zezwolenia przekazuje się kopię wniosku, o którym mowa w art. 17.”;

---

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych i ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

4) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. 1. Rada gminy, na podstawie projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, przygotowuje projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz przekazuje go do zaopiniowania organowi regulacyjnemu, zawiadamiając o tym przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

2. Organ regulacyjny opiniuje projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków w zakresie zgodności z przepisami ustawy i wydaje, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, opinię nie później niż w terminie miesiąca od dnia doręczenia tego projektu.

3. Rada gminy uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

4. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków jest aktem prawa miejscowego.

5. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków określa prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym:

- 1) minimalny poziom usług świadczonych przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków;
- 2) warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami usług;
- 3) sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach;
- 4) warunki przyłączania do sieci;
- 5) warunki techniczne określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych;
- 6) sposób dokonywania odbioru przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wykonanego przyłącza;
- 7) sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci kanalizacyjnej ścieków;
- 8) standardy obsługi odbiorców usług, w tym sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków;
- 9) warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

6. Rada gminy przekazuje wojewodzie uchwałę w sprawie regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków wraz z opinią, o której mowa w ust. 2.”;

- 5) w art. 20:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfę na okres 3 lat.”,
  - b) w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) koszty związane ze świadczeniem usług, poniesione w latach obrachunkowych obowiązywania poprzedniej taryfy, ustalone na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów w okresie obowiązywania taryfy;”,
  - c) w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ustalenie kosztów związanych z działalnością inwestycyjną w poprzednich 3 latach obrachunkowych, z tym że, jeżeli okres prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest krótszy niż 3 lata obrachunkowe, ustalenie tych kosztów obejmuje okres liczony od dnia rozpoczęcia tej działalności;”;
- 6) w art. 24:
- a) uchyla się ust. 1–5b,
  - b) uchyla się ust. 7–13;
- 7) uchyla się art. 24a;
- 8) po art. 24a dodaje się art. 24b–24j w brzmieniu:
- „Art. 24b. 1. Taryfa podlega zatwierdzeniu przez organ regulacyjny, z wyłączeniem taryfy zmienionej w związku ze zmianą stawki podatku od towarów i usług.
2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, w terminie 120 dni przed upływem okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy, przekazuje organowi regulacyjnemu wniosek o zatwierdzenie taryfy.
3. Wniosek zawiera określenie przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, gminy, na terenie której działa przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, gminy, na terenie której ma obowiązywać taryfa, oraz okresu obowiązywania taryfy.
4. Do wniosku dołącza się:
- 1) projekt taryfy;
  - 2) uzasadnienie.

5. W uzasadnieniu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, zamieszcza się w szczególności informacje dotyczące:

- 1) zakresu świadczonych usług i lokalnych uwarunkowań ich świadczenia;
- 2) standardów jakościowych usług, w tym informację dotyczącą wpływu określonej taryfy na poprawę jakości usług;
- 3) spodziewanej poprawy jakości usług przy wprowadzeniu nowych metod alokacji kosztów;
- 4) zmian warunków ekonomicznych w czasie obowiązywania taryfy;
- 5) bilansowania ilościowego i jakościowego wód powierzchniowych i wód podziemnych.

6. Do uzasadnienia, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, dołącza się:

- 1) sprawozdania finansowe za ostatnie 3 lata obrotowe;
- 2) plan, z zastrzeżeniem art. 21 ust. 7;
- 3) informację o ilości zakupionej wody przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne i jej cenie lub informację o ilości ścieków wprowadzonych do urządzeń niebędących w posiadaniu tego przedsiębiorstwa i cenie za ich wprowadzenie – za ostatnie 3 lata obrotowe;
- 4) tabele będące szczegółową kalkulacją cen i stawek opłat, określające:
  - a) porównanie cen i stawek opłat taryfy obowiązującej w dniu złożenia wniosku z cenami i stawkami opłat nowej taryfy dotyczącej zaopatrzenia w wodę,
  - b) porównanie cen i stawek opłat taryfy obowiązującej w dniu złożenia wniosku z cenami i stawkami opłat nowej taryfy dotyczącej odprowadzania ścieków,
  - c) ustalenie poziomu niezbędnych przychodów przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego,
  - d) alokację niezbędnych przychodów przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego według taryfowych grup odbiorców usług w okresie obowiązywania nowych taryf,
  - e) współczynniki alokacji w okresie obowiązywania nowych taryf, rozumiane jako współczynniki określające procentowy udział w łącznych kosztach danego rodzaju kosztów związanych z określoną taryfową grupą odbiorców usług,
  - f) kalkulację cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków metodą alokacji prostej,

- g) zestawienie przychodów przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego według taryfowych grup odbiorców usług, z uwzględnieniem wielkości zużycia wody oraz cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w okresie obowiązywania nowych taryf,
- h) skutki finansowe zmiany cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków,
- i) analizy ekonomiczne związane z korzystaniem z wód, z uwzględnieniem zasady zwrotu kosztów usług wodnych oraz długoterminowych prognoz dotyczących możliwości zaspokojenia potrzeb w zakresie korzystania z zasobów wodnych na obszarze zlewni lub jej części.

7. Jeżeli okres powadzenia działalności przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest krótszy niż 3 lata, sprawozdania finansowe, o których mowa w ust. 6 pkt 1, oraz informacja, o której mowa w ust. 6 pkt 3, obejmują okres liczony od dnia rozpoczęcia tej działalności.

Art. 24c. 1. Organ regulacyjny, w terminie 45 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w art. 24b ust. 2:

- 1) ocenia projekt taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, oraz uzasadnienie, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 2, pod względem zgodności z przepisami ustawy oraz przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;
- 2) analizuje zmiany warunków ekonomicznych wykonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej, w tym marżę zysku oraz weryfikuje koszty, o których mowa w art. 20 ust. 4 pkt 1, pod względem celowości ich ponoszenia, w celu zapewnienia ochrony interesów odbiorów usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen.

2. Jeżeli wynik oceny, weryfikacji lub analizy, o których mowa w ust. 1, jest pozytywny, organ regulacyjny zatwierdza taryfę, w drodze decyzji.

3. Jeżeli wynik oceny, weryfikacji lub analizy, o których mowa w ust. 1, jest negatywny, organ regulacyjny odmawia, w drodze decyzji, zatwierdzenia taryfy oraz zobowiązuje w tej decyzji, w terminie w niej określonym, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne do przedłożenia poprawionego projektu taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, lub poprawionego uzasadnienia, o którym mowa

w art. 24b ust. 4 pkt 2, wskazując elementy projektu taryfy lub uzasadnienia wymagające poprawienia.

4. Jeżeli wynik oceny, weryfikacji lub analizy, o których mowa w ust. 1, jest negatywny z powodu warunków ekonomicznych wykonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności gospodarczej, wskazujących na konieczność obniżenia cen i stawek opłat poniżej cen i stawek opłat zawartych w projekcie taryfy, a przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nie przedłożyło w terminie określonym w decyzji, o której mowa w ust. 3, poprawionego projektu taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, lub poprawionego uzasadnienia, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 2, organ regulacyjny określa tymczasową taryfę, w drodze decyzji, biorąc pod uwagę warunki ekonomiczne wykonywania działalności gospodarczej przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz zapewniając pokrycie uzasadnionych kosztów tego przedsiębiorstwa.

5. Określenie tymczasowej taryfy nie zwalnia przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego z obowiązku przedłożenia poprawionego projektu taryfy, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 1, wraz z poprawionym uzasadnieniem, o którym mowa w art. 24b ust. 4 pkt 2.

6. Stronami postępowań w sprawach wydania decyzji, o których mowa w ust. 2–4, są przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne oraz właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta). Jeżeli przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest gminną jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, stroną postępowania jest wyłącznie to przedsiębiorstwo.

7. Tymczasową taryfę stosuje się do czasu wejścia w życie taryfy zatwierdzonej zgodnie z ust. 2.

Art. 24d. 1. Za wydanie decyzji, o której mowa w art. 24c ust. 2, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne ponosi opłatę w wysokości 500 zł. Wpływy z tej opłaty stanowią przychód Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, uiszcza się na rachunek bankowy organu regulacyjnego, w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w art. 24c ust. 2, stała się ostateczna.

3. Stawka opłaty, o której mowa w ust. 1, podlega z dniem 1 stycznia każdego roku zmianie w stopniu odpowiadającym średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych, ogłaszanemu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego,

w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, nie później niż do dnia 1 sierpnia każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość stawki opłaty, o której mowa w ust. 1, na rok następny.

Art. 24e. 1. W terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w art. 24c ust. 2 lub 4, stała się ostateczna, organ regulacyjny ogłasza zatwierdzoną taryfę albo tymczasową taryfę na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

2. Właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) zamieszcza zatwierdzoną taryfę albo tymczasową taryfę na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwej gminy.

3. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zamieszcza zatwierdzoną taryfę albo tymczasową taryfę na swojej stronie internetowej lub udostępnia ją w punktach obsługi klientów.

Art. 24f. 1. Zatwierdzona taryfa oraz tymczasowa taryfa wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w art. 24e ust. 1.

2. Jeżeli organ regulacyjny nie wyda decyzji, o której mowa w art. 24c ust. 2 lub 3, w terminie, o którym mowa w art. 24c ust. 1, taryfa wchodzi w życie po upływie 120 dni od dnia doręczenia jej projektu organowi regulacyjnemu z wnioskiem o zatwierdzenie.

3. Taryfę, o której mowa w ust. 2, ogłasza przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne na swojej stronie internetowej oraz udostępnia w punktach obsługi klientów.

Art. 24g. Dotychczasową taryfę stosuje się do dnia wejścia w życie nowej taryfy albo tymczasowej taryfy.

Art. 24h. 1. W przypadku zmiany stawki podatku od towarów i usług stosowanej dla usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, ceny i stawki opłat wskazane w taryfie mogą ulec zmianie w zakresie wynikającym ze zmiany stawki podatku.

2. W przypadku zmiany taryfy, o której mowa w ust. 1, taryfa ta wchodzi w życie z dniem, w którym uległa zmianie stawka podatku od towarów i usług stosowana dla usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

3. Przepisy art. 24e stosuje się odpowiednio do ogłaszania taryfy, o której mowa w ust. 1.

Art. 24i. 1. W okresie pierwszych 18 miesięcy od dnia podjęcia działalności przez powołane lub utworzone przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne lub podjęcia przez istniejące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nowego rodzaju działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków obowiązują ceny i stawki opłat zatwierdzone przez organ regulacyjny, w drodze decyzji, zapewniające pokrycie uzasadnionych kosztów zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

2. Organ regulacyjny wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, na wniosek właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w terminie co najmniej 14 dni przed powołaniem lub utworzeniem przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego lub podjęciem przez istniejące przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne nowego rodzaju działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

3. Podstawę do określenia cen i stawek opłat stanowią planowane dla pierwszego roku działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego koszty zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków.

4. W terminie 7 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1, stała się ostateczna, organ regulacyjny:

- 1) doręcza tę decyzję przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu oraz właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta);
- 2) ogłasza ceny i stawki opłat na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

5. Właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) zamieszcza ceny i stawki opłat na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej właściwej gminy, w terminie 7 dni od dnia doręczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 1.

6. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne zamieszcza ceny i stawki opłat na swojej stronie internetowej lub udostępnia je w punktach obsługi klientów, w terminie 7 dni od dnia doręczenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 1.

7. Ceny i stawki opłat wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w ust. 4 pkt 2.

Art. 24j. 1. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności jeżeli wynika to z udokumentowanych zmian warunków ekonomicznych oraz wielkości usług i warunków ich świadczenia, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne w trakcie obowiązywania dotychczasowej taryfy może złożyć organowi regulacyjnemu wniosek o skrócenie okresu obowiązywania tej taryfy wraz z projektem nowej taryfy oraz uzasadnieniem, nie później niż przed rozpoczęciem biegu terminu 120 dni od planowanego dnia wejścia w życie nowej taryfy. Przepisy art. 24b–24e i art. 24f ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. W decyzji zatwierdzającej taryfę orzeka się o skróceniu czasu obowiązywania dotychczasowej taryfy.”;

9) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku, o którym mowa w art. 24b ust. 2, kierując się potrzebą ujednolicenia oraz usprawnienia procesu zatwierdzania taryfy.”;

10) po rozdziale 5 dodaje się rozdziały 5a i 5b w brzmieniu:

„Rozdział 5a

Organ regulacyjny

Art. 27a. 1. Organem regulacyjnym jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

2. Właściwość miejscowa dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej odpowiada umiejscowieniu siedzib regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz zasadniczemu trójstopniowemu podziałowi terytorialnemu państwa.

3. Do zadań organu regulacyjnego należy:

- 1) opiniowanie projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków;
- 2) zatwierdzanie taryf;
- 3) rozstrzyganie sporów między przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług;
- 4) wymierzanie kar pieniężnych, o których mowa w art. 29;
- 5) zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, w szczególności obliczanie średnich cen dostaw wody i odbioru ścieków i publikowanie informacji o tych cenach;

6) sporządzanie i publikowanie raportów dotyczących warunków wykonywania działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

4. Zadania organu regulacyjnego nie wyłączają uprawnień innych organów wynikających z przepisów odrębnych.

5. Organ regulacyjny prowadzi punkty informacyjne dla odbiorców usług.

Art. 27b. 1. W celu wykonywania zadań określonych w ustawie organ regulacyjny może wzywać przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, odbiorcę usług lub gminę, w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 7 dni, do przekazania informacji lub dokumentów niezbędnych do wykonywania tych zadań.

2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) wskazanie zakresu informacji lub dokumentów;
- 2) wskazanie celu wezwania;
- 3) wskazanie terminu przekazania informacji lub dokumentów;
- 4) pouczenie o sankcjach za nieprzekazanie informacji lub dokumentów, za przekazanie informacji lub dokumentów nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd.

Art. 27c. 1. Do postępowania przed organem regulacyjnym stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).

2. Organem wyższego stopnia w sprawach decyzji wydawanych na podstawie przepisów ustawy w stosunku do organu regulacyjnego jest Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, z wyłączeniem decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1.

Art. 27d. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, właściwość miejscową dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w sprawach z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, kierując się koniecznością zapewnienia skuteczności wykonywania zadań określonych w przepisach ustawy.

Rozdział 5b

Rozstrzygnięcie sporów pomiędzy przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług

Art. 27e. 1. W sprawach spornych dotyczących:

- 1) odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne,
- 2) odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, lub odmowy przyłączenia do sieci nieruchomości osobie ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci

– na wniosek strony rozstrzyga organ regulacyjny w drodze decyzji.

2. Rozstrzygnięcie organu regulacyjnego, o którym mowa w ust. 1, może polegać na nakazaniu przedsiębiorstwu wodociągowo-kanalizacyjnemu:

- 1) zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków;
- 2) przywrócenia dostawy wody;
- 3) otwarcia przyłącza kanalizacyjnego;
- 4) przyłączenia do sieci.

3. Na wniosek jednej ze stron, organ regulacyjny może określić, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, warunki zaopatrzenia w wodę lub odprowadzania ścieków, lub przyłączenia do sieci, do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.

Art. 27f. 1. Od decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1, służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

2. Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1, toczy się na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.²⁾) o postępowaniu w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego.

3. Do postanowień, o których mowa w art. 27e ust. 3, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio, z tym że zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od dnia doręczenia.”;

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1823, 1860, 1948, 2138, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 67, 85, 187, 768, 933, 1133, 1136, 1452, 1475, 1596, 1727 i ...

11) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. Karze pieniężnej podlega ten, kto stosuje taryfy:

1) nie przestrzegając obowiązku ich przedstawienia do zatwierdzenia, o którym mowa w art. 24b ust. 1;

2) zawyżając ceny lub stawki opłat.

2. Tej samej karze podlega ten, kto zawyża ceny i stawki zatwierdzone zgodnie z art. 24i ust. 1.

3. Karze pieniężnej podlega ten, kto nie przekazał informacji lub dokumentów na wezwanie organu regulacyjnego, o którym mowa w art. 27b ust. 1, lub przekazał nieprawdziwe albo wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty.

4. Kary pieniężne wymierza organ regulacyjny w drodze decyzji.

5. W decyzji, o której mowa w ust. 4, wskazuje się numer rachunku bankowego, na który uiszcza się karę pieniężną.

6. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w:

1) ust. 1 i 2 – nie może przekroczyć 15% przychodu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego osiągniętego w poprzednim roku podatkowym;

2) ust. 3 – nie może przekroczyć 100 000 zł.

7. Kara pieniężna, o której mowa w ust. 1 i 2, jest płatna z dochodu po opodatkowaniu lub z innej formy nadwyżki przychodu nad wydatkami zmniejszonej o podatki.

8. Niezależnie od kary pieniężnej nałożonej na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne organ regulacyjny może nałożyć karę pieniężną na osobę sprawującą funkcję kierownika przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, z tym że wysokość tej kary pieniężnej nie może przekroczyć 300% jego miesięcznego wynagrodzenia. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio.

9. Kary pieniężne uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 4, stała się ostateczna.

10. Kary pieniężne nieuiszczone w terminie podlegają przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1201).

11. Obowiązek uiszczenia kary pieniężnej przedawnia się z upływem 5 lat od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin płatności tej opłaty.

12. Wpływy z kar pieniężnych stanowią dochód budżetu państwa.

13. Organem wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w sprawach decyzji, o których mowa w ust. 4, jest Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.²⁾) w części pierwszej w księdze pierwszej w tytule VII po dziale IVe dodaje się dział IVf w brzmieniu:

„DZIAŁ IVF

Postępowanie w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego

Art. 479⁷⁹. Sąd Okręgowy w Warszawie – sąd ochrony konkurencji i konsumentów jest właściwy w sprawach:

- 1) odwołań od decyzji, o których mowa w art. 27e ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r. poz. 328, 1566 i ...), organu regulacyjnego, o którym mowa w art. 27a ust. 1 tej ustawy, zwanego w przepisach niniejszego rozdziału „organem regulacyjnym”;
- 2) zażaleń na postanowienia organu regulacyjnego, o których mowa w art. 27e ust. 3 ustawy, o której mowa w pkt 1.

Art. 479⁸⁰. § 1. Odwołanie od decyzji organu regulacyjnego wnosi się za jego pośrednictwem do sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

§ 2. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów odrzuca odwołanie wniesione po upływie terminu do jego wniesienia, niedopuszczalne z innych przyczyn, a także wtedy, gdy nie uzupełniono w wyznaczonym terminie braków odwołania.

Art. 479⁸¹. § 1. Organ regulacyjny przekazuje niezwłocznie odwołanie wraz z aktami sprawy do sądu.

§ 2. Jeżeli organ regulacyjny uwzględni odwołanie w całości, może – nie przekazując akt sądowi – wydać nową decyzję, w której uchyla lub zmienia swoją decyzję, o czym bezzwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie służy odwołanie.

Art. 479⁸². Odwołanie od decyzji organu regulacyjnego powinno czynić zadość wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonej decyzji i wartości przedmiotu sporu, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich

uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także zawierać wnioski o uchylenie albo zmianę decyzji w całości lub w części.

Art. 479⁸³. W sprawach z zakresu regulacji rynku stronami są także organ regulacyjny oraz podmioty będące stroną w postępowaniu przed tym organem.

Art. 479⁸⁴. Pełnomocnikiem organu regulacyjnego może być pracownik Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie lub pracownik regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Art. 479⁸⁵. W razie wniesienia odwołania od decyzji organu regulacyjnego, sąd ochrony konkurencji i konsumentów może, na wniosek strony, która wniosła odwołanie, wstrzymać wykonanie decyzji do czasu rozstrzygnięcia sprawy. Postanowienie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.

Art. 479⁸⁶. § 1. Sąd ochrony konkurencji i konsumentów oddala odwołanie od decyzji organu regulacyjnego, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia.

§ 2. W razie uwzględnienia odwołania, sąd ochrony konkurencji i konsumentów zaskarżoną decyzję uchyla albo zmienia w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy.

Art. 479⁸⁷. § 1. Zażalenie na postanowienie organu regulacyjnego wnosi się do sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie tygodnia od dnia doręczenia tego postanowienia.

§ 2. Przepisy art. 479^{31a} § 4 i 5 i art. 479⁸⁰–479⁸⁶ stosuje się odpowiednio do zażeń na postanowienia organu regulacyjnego.

Art. 479⁸⁸. Skarga kasacyjna od orzeczenia sądu drugiej instancji przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 oraz z 2017 r. poz. 85 i 1557) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 2 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) odwołanie od decyzji oraz zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego, Przewodniczącego Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz organu regulacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym

zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r. poz. 328, 1566 i . . .).”;

2) w art. 32 ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Opłatę stałą w kwocie 100 złotych pobiera się od odwołania od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego oraz organu regulacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, a także od apelacji, skargi kasacyjnej i skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia w takiej sprawie.

4. Opłatę stałą w kwocie 50 złotych pobiera się od zażalenia na postanowienie Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty, Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego oraz organu regulacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz. 1566) w art. 240:

1) w ust. 3 w pkt 26 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 27 w brzmieniu:

„27) pełnią funkcję organu regulacyjnego, o którym mowa w art. 27a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r. poz. 328, 1566 i . . .).”;

2) w ust. 6 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) inną działalność związaną z gospodarką wodną, z wyłączeniem działalności gospodarczej w zakresie zbiorowego zapatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.”.

Art. 5. 1. Do spraw, w których postępowanie wszczęto przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje organowi regulacyjnemu, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, dokumentację dotyczącą postępowania o zatwierdzenie taryfy w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Organ regulacyjny, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wzywa przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, którego dotyczy postępowanie o zatwierdzenie taryfy, do przedłożenia, w terminie nie krótszym niż 21 dni od dnia

doręczenia wezwania, dokumentacji spełniającej wymogi określone w ustawie zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. W przypadku postępowań o zatwierdzenie taryfy, wszczętych a niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, do dnia wejścia w życie taryfy albo cen i stawek zgodnie z przepisami ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się ostatnio obowiązujące taryfy.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, termin, o którym mowa w art. 24c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wynosi 90 dni od dnia otrzymania dokumentacji przez organ regulacyjny, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 6. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy właściwy wójt (burmistrz, prezydent miasta) przekazuje organowi regulacyjnemu, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, kopie aktualnych decyzji o udzieleniu zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, wydanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 7. 1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowują i przedstawiają radom gmin projekty regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków.

2. W terminie 2 miesięcy od dnia przedstawienia przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne projektów regulaminów, o których mowa w ust. 1, rady gmin po dokonaniu ich analizy przekazują do zaopiniowania organowi regulacyjnemu, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, projekt nowego regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. W terminie 3 miesięcy od dnia przekazania organowi regulacyjnemu, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, projektu regulaminu, o którym mowa w ust. 2, do zaopiniowania, organ regulacyjny przedstawia opinię na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. W przypadku niewydania opinii w terminie określonym w ust. 3 stosuje się odpowiednio przepisy art. 36–38 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).

5. Dotychczasowe regulaminy dostarczania wody i odprowadzania ścieków, obowiązują do dnia wejścia w życie nowych regulaminów.

6. Ceny i stawki opłat uchwalone przez radę gminy zgodnie z art. 24a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym, obowiązują do dnia wejścia w życie nowych cen i stawek opłat.

Art. 8. 1. Taryfy obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy zachowują moc przez 180 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

2. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne przekazuje organowi regulacyjnemu, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wniosek o zatwierdzenie taryfy w terminie 90 dni przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli rada gminy przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy nie podjęła uchwały w terminie, o którym mowa w art. 24 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym i nie upłynął termin 70 dni, o którym mowa w art. 24 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym – przyjmuje się że taryfy zweryfikowane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) wchodzi w życie z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się.

Art. 9. Zmiana stawki opłaty, o której mowa w art. 24d ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1, następuje po raz pierwszy na rok 2019.

Art. 10. W przypadku wniosków, o których mowa w art. 24b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1, złożonych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 1 stycznia 2018 r., termin, o którym mowa w art. 24c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, wynosi 90 dni od dnia otrzymania wniosku przez organ regulacyjny, o którym mowa w art. 27a ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 11. 1. Do dnia 31 grudnia 2017 r. zadania organu regulacyjnego, o których mowa w przepisach niniejszej ustawy, wykonuje Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

2. Z dniem 1 stycznia 2018 r. Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie albo właściwi dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wstępują zgodnie ze swoją właściwością w miejsce Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej do postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych przed tym dniem. Wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy złożone do Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i nierozpatrzone przed dniem 1 stycznia 2018 r. rozpatruje Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Art. 12. Do dnia 31 grudnia 2017 r. wpływy z opłaty, o której mowa w art. 24d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Funkcjonujące rozwiązania w zakresie sposobu sprawowania nadzoru nad realizacją zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz regulowania tej działalności nie pozwalają na wystarczająco efektywny nadzór nad realizacją zadań przez podmioty świadczące usługi wodociągowo-kanalizacyjne.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2017 r. poz. 328 i 1566) zarówno realizacja zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, jak i nadzór nad wykonaniem tych zadań znajdują się w kompetencjach gminy. Tym samym niejednokrotnie jednostka samorządu terytorialnego pełni jednocześnie funkcję właściciela przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, organu nadzoru nad realizacją zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, a także przedstawiciela odbiorców usług. Rozwiązanie to prowadzi do nieuzasadnionego wzrostu cen usług wodociągowo-kanalizacyjnych oraz wystąpienia konfliktu interesów pomiędzy jednostką samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług. W związku z powyższym istnieje potrzeba większej standaryzacji usług w sektorze zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, w szczególności dotyczących efektywnego trybu i mechanizmu regulacyjnego dotyczącego ustanawiania cen i opłat za świadczenie usług oraz jednolitych warunków prowadzenia działalności w tym zakresie.

Na problem niewłaściwego ustalania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków niejednokrotnie zwracała uwagę także w informacji o wynikach kontroli Najwyższa Izba Kontroli (w szczególności „Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin województwa lubuskiego”, znak: LZG.410.005.2015, Nr ewid. 22/2016/P/15/110/LZG, „Kształtowanie cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków”, znak: LSZ/430/002/2017, Nr ewid. 20/2016/P/15/101/LSZ).

Projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz niektórych innych ustaw ma na celu wyeliminowanie problemów związanych z niewłaściwym funkcjonowaniem rynku usług dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Regulacje

projekt ustawy zmierzać będą do prawnego zabezpieczenia interesu odbiorców usług przez ustanowienie niezależnego i specjalistycznego organu regulacyjnego, który sprawować będzie dodatkowy nadzór nad realizacją zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków.

Sprawowanie kompetencji regulacyjnych w odniesieniu do zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków polegać będzie w szczególności na opiniowaniu przez organ regulacyjny projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków w zakresie zgodności z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. poz.1566) oraz zatwierdzaniu taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Kompetencje organu regulacyjnego obejmować będą także rozstrzyganie sporów między przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług oraz wymierzanie kar pieniężnych w przypadku nieprzestrzegania obowiązku zatwierdzania taryf przez organ regulacyjny lub stosowania zatwierdzonych taryf, zawyżając ceny lub stawki opłat.

Aktualny model regulacji rynku świadczenia usług wodociągowo-kanalizacyjnych nie zapewnia obiektywnego i niezależnego nadzoru w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków regulacja rynku została powierzona gminie i jest oparta na podziale kompetencji pomiędzy wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i radę gminy. Regulacje ww. ustawy przypisują jednostkom samorządu terytorialnego szereg zadań, do których w szczególności należy zaliczyć zatwierdzanie taryf.

W obowiązującym stanie prawnym gmina zatwierdza taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na podstawie przekazanego przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne wniosku o zatwierdzenie taryfy. Przy czym należy podkreślić, że usługi dotyczące zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków świadczone są przede wszystkim przez zakłady budżetowe lub przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne funkcjonujące w formach spółek prawa handlowego, w których gmina jest większościowym bądź wyłącznym

właścicielem. W konsekwencji ta sytuacja może prowadzić do nieuzasadnionego wzrostu cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Ponadto jednostki samorządu terytorialnego, mimo dostępnych narzędzi kontrolnych, w szczególności w postaci prawa do weryfikacji wniosków taryfowych, często nie wykorzystują swoich uprawnień, a tym samym nie chronią w wystarczającym stopniu odbiorców usług przed systematycznym wzrostem cen.

Zastrzeżenia mogą budzić również regulacje w zakresie procedury uchwalania regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Na gruncie aktualnych rozwiązań prawnych rada gminy, po dokonaniu analizy projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Brak dostatecznej docieklivosti i determinacji w kontroli przedmiotowych projektów regulaminów przez radę gminy, a także nieznajomość przez radnych materii prawnej w tym zakresie, powoduje, że uchwalane regulaminy mogą być sprzeczne z obowiązującymi przepisami.

Kwestię problematyczną stanowią ponadto kompetencje w zakresie rozwiązywania sporów pomiędzy przedsiębiorcami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług. Szeroki zakres zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków przypisany organowi gminy stanowić może przyczynę wystąpienia konfliktu interesów pomiędzy stronami: gmina – przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne – odbiorca usługi.

W związku z powyższym wadą funkcjonującego modelu rynku wodno-ściekowego jest w szczególności brak możliwości udziału zewnętrznego, wyspecjalizowanego i niezależnego organu regulacyjnego w obszarze zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, w szczególności dotyczących weryfikacji i oceny zasadności taryf oraz regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, jak również rozstrzygania sporów pomiędzy podmiotami świadczącymi usługi wodociągowo-kanalizacyjne a odbiorcami tych usług.

Stosownie do regulacji projektu ustawy, organowi regulacyjnemu zostanie przekazana część instrumentów prawnych z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, które aktualnie należą do kompetencji gminy.

Projektowana ustawa przewiduje powierzenie funkcji organu regulacyjnego w sprawach realizacji zadań z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. W związku z powyższym dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie powierzona zostanie funkcja organu regulacyjnego. Powołanie dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie przewiduje ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Właściwość miejscowa dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w sprawach z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków zostanie określona w akcie wykonawczym przewidzianym do wydania na podstawie art. 27d ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zgodnie z koniecznością zapewnienia skuteczności wykonywania zadań określonych w przepisach projektu ustawy.

Najważniejsze uprawnienia regulacyjne dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie dotyczą opiniowania projektu regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków oraz zatwierdzania taryf. Odnośnie do kompetencji organu regulacyjnego w zakresie opiniowania regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, zaproponowana regulacja ma na celu uzyskanie stanowiska organu wyspecjalizowanego w sprawach wodociągowo-kanalizacyjnych w przedmiocie zgodności postanowień projektu regulaminu z przepisami o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jednocześnie należy podkreślić, że po przyjęciu przez radę gminy, regulamin ten pozostanie aktem prawa miejscowego.

Rolą organu regulacyjnego będzie zapewnienie weryfikacji i zatwierdzanie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków pod kątem ich zgodności z przepisami prawa, mając na względzie w szczególności ochronę odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen i stawek opłat.

Za wydanie decyzji dotyczącej zatwierdzenia taryf przez organ regulacyjny przepisy projektu ustawy przewidują uiszczanie opłaty przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. Wysokość opłaty stanowi dwukrotność opłaty za wydanie pozwolenia

wodnoprawnego, określonej w przepisach art. 398 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, która została następnie zaokrąglona do pełnych 100 zł. Opłata ma na celu pokrycie części kosztów wydatków ponoszonych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, któremu jako osobie prawnej, w rozumieniu art. 9 pkt 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.), wyspecjalizowanej w gospodarce wodnej powierzone zostaną kompetencje w zakresie obsługi systemu wniosków składanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne.

Przepisy projektu ustawy wprowadzają zmiany w okresie obowiązywania taryf. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określać będzie taryfę na okres 3 lat. Dotychczas taryfy obowiązywały przez okres 1 roku. Wydłużenie okresu obowiązywania taryf ma na celu w szczególności możliwość bilansowania dostępnych zasobów wodnych w okresie dłuższym niż 1 rok z uwagi na możliwość wystąpienia zjawisk ekstremalnych (np. suszy) oraz wyceny dostępności tego zasobu, a tym samym pewności tej wyceny dla odbiorców usług wodnych, a co za tym idzie odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych. Ponadto 3-letni okres obowiązywania taryf spowoduje, że corocznie przedsiębiorstwa nie będą musiały angażować się w wyznaczenie wielkości taryfy, a organ regulacyjny w jej weryfikację.

Ponadto w zakresie kompetencji dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie przepisy projektu przewidują zbieranie i przetwarzanie informacji dotyczących przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, w tym w szczególności publikowanie informacji o średnich cenach dostawy wody i odbioru ścieków, sporządzanie i publikowanie raportów dotyczących warunków wykonywania działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz prowadzenie punktów informacyjnych dla odbiorców usług.

Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie będzie organem właściwym w zakresie rozstrzygania sporów między przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi a odbiorcami usług, w szczególności dotyczących odmowy zawarcia umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne, odcięcia dostawy wody lub zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego, lub odmowy przyłączenia

nieruchomości osobie ubiegającej się o przyłączenie nieruchomości do sieci. Zgodnie z regulacjami projektu od decyzji organu regulacyjnego w przedmiocie ww. spraw spornych przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów.

Przyznanie uprawnień regulacyjnych Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków nie będzie stać w sprzeczności z wyrażoną w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zasadą, że powyższa działalność stanowi zadanie własne gminy. Należy zaznaczyć, że zasadnicza część zadań i uprawnień gminy w ramach funkcjonowania ww. ustawy zostanie w nowym systemie utrzymana. Dotyczy to w szczególności wydawania zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, przygotowania i uchwalania regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków, uchwalania planu i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych, publikacji taryf. Projekt nie pozbawia również gmin władztwa nad przedsiębiorstwami wodociągowo-kanalizacyjnymi wykonującymi zadania na ww. rynku na podstawie ww. ustawy – w przypadku gdy zadania te zostały powierzone spółkom komunalnym.

Powierzenie organowi regulacyjnemu kompetencji w zakresie zatwierdzania taryf czy też rozstrzygania w określonym zakresie sporów pomiędzy przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a użytkownikiem końcowym z pewnością nie wypacza zawartej w ww. art. 3 ust. 1 zasady, a jest jednocześnie uzasadnione w kontekście dotychczasowych doświadczeń z funkcjonowania rynku, którego obejmą projektowane zmiany. Analiza tego rynku wykazała, że obecny system, w którym gmina skupia całość uprawnień w zakresie dostarczania wody i odprowadzania ścieków, w niewystarczający sposób chroni użytkowników końcowych (a więc w znaczącym stopniu konsumentów). Przyczyną takiego stanu jest w szczególności brak adekwatnej pieczy nad działaniami przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, wynikający ze skupienia w ramach jednego organu zbyt dużej liczby uprawnień w odniesieniu do ww. rynku (gmina jako właściciel i jednocześnie jako organ regulacyjny).

Projekt modyfikuje zakres zadań gminy w odniesieniu do zbiorowego zaopatrywania w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków jedynie w ograniczonym stopniu. Projekt

w istocie odbiera uprawnienie władcze jednostkom samorządu terytorialnego tylko w odniesieniu do zatwierdzania taryf – jednak należy podkreślić, że już w obecnym stanie prawnym jednostki samorządu terytorialnego nie mają nieograniczonej władzy w zakresie kształtowania taryf. Uchwały rady gminy w sprawie zatwierdzenia taryf podlegają kontroli (w ramach nadzoru administracyjnego), jak również mogą być przedmiotem skargi do sądu administracyjnego. Dodatkowo Prezes UOKiK może zgodnie z kompetencjami (ex post) wszczynać i prowadzić postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję lub praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z praktykami stosowanymi przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne bądź jednostki samorządu terytorialnego. Podkreślić jednak należy, że powyższe uprawnienia w niewystarczający sposób chronią użytkowników końcowych, dlatego też konieczne jest powierzenie Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie funkcji organu regulacyjnego, organu działającego ex ante, którego zadaniem będzie w szczególności zatwierdzanie taryf.

Stanowisko, że zastrzeżenie do właściwości gminy określonego rodzaju zadania z zakresu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty jako zadania własnego nie przesądza automatycznie, że gmina taka ma wyłączność i dowolność w kształtowaniu cen za wykonywanie tych zadań, pojawia się także w orzecznictwie sądów administracyjnych, w szczególności w wyroku WSA w Poznaniu, wyrok z 16.10.2013 r., IV SA Po 509/13 („...sam fakt, że sprawy kanalizacji należą do zadań własnych gminy nie powoduje, że do kompetencji organu stanowiącego gminy należy wprowadzanie opłat za podłączenie do sieci podmiotów chcących z niej korzystać”).

Należy także zauważyć, że przedstawiony w projekcie model zatwierdzania taryf za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków przez niezależny od organów jednostek samorządu terytorialnego organ regulacyjny powiela rozwiązania zawarte w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne w odniesieniu do rynku dostarczania energii cieplnej. Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym do zadań własnych gminy należą w szczególności sprawy zaopatrzenia w energię cieplną. Zadania te realizowane są przez gminę poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury, odpowiednie działania planistyczne itp. Natomiast kwestia zatwierdzania taryf należy zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, niezależnie od ww. działalności gminy, do Prezesa

Urzędu Regulacji Energetyki i nie jest kwestionowana pod kątem zgodności z art. 166 Konstytucji czy przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Projekt zakłada wprowadzenie zmian w następujących ustawach:

- ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne,
- ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu.

Szczegółowe informacje na temat skutków finansowych oraz społeczno-gospodarczych projektu ustawy zostały opisane w Ocenie Skutków Regulacji. Ponadto w Ocenie Skutków Regulacji wskazano źródła finansowania projektowanych regulacji.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. zadania organu regulacyjnego, o których mowa w przepisach niniejszej ustawy, będzie wykonywał Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Do dnia 31 grudnia 2017 r. wpływy z opłaty za zatwierdzenie taryfy będą stanowić dochód budżetu państwa.

Ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.